

Posudek oponentky na disertační práci JUDr. Petra Břízy, LL.M. „Volba práva a volba soudu v mezinárodním obchodě“

I. Obecně k tématu práce

Autor si jako téma své disertační práce zvolil tradiční instituty mezinárodního práva soukromého, jejichž úprava je roztržena do mnoha pramenů, přičemž ji nelze považovat rozhodně za vyčerpávající, což implikuje celou řadu otázek ať už v rovině teoretické či praktické. Nabízí se zde proto velmi vhodný prostor pro vědeckou práci, která jistě nalezne svůj přínos i v právní praxi. S ohledem na právě projednávanou revizi nařízení Brusel I je toto téma navíc také vysoce aktuální. Výběr tématu proto hodnotím jednoznačně kladně.

II. Struktura a forma práce

Autor člení práci do tří hlavních kapitol, kdy nejprve popisuje význam obou institutů v mezinárodním obchodě a analyzuje jejich společné prvky, v následujících kapitolách se pak podrobně věnuje jak volbě práva tak i volbě soudu, přičemž vychází z právní úpravy obsažené v nástrojích unijního práva, které pak doplňuje prameny mezinárodního práva a právem vnitrostátním. Toto členění považuji za logické a přehledné.

Velmi kladně hodnotím zejména přístup autora k tématu práce. Autor za pomoci odkazů na již existující prameny zdařile eliminuje podrobný popis jednotlivých právních norem a jádro disertační práce tak spočívá v analytickém přístupu a autorově polemice s již publikovanými odbornými názory. Přitom si ale práce zachovává přehlednost a srozumitelnost.

Za zdařilou považuji práci i po formální stránce, autorovi bych snad jen vytkla občasné používání plurálu sloves (v první osobě). Autor tím chtěl pravděpodobně vtáhnout čtenáře do své „cesty za vědeckým poznáním“, což se mu, alespoň v mém případě, rozhodně podařilo, nicméně na některých místech tato forma může vzbudit mylný dojem, že práce je dílem spoluautorů. Jedná se však z mé strany čistě o formální připomínku, ani v nejmenším tím nechci naznačit pochybnosti o autorství.

III. Obsah práce

Stěžejní část práce spočívá v analýze právních předpisů, které jsou v současné době ve vztahu k volbě práva a volbě soudu používány nejčastěji, tj. tzv. římské nástroje a nařízení Brusel I. Jednotlivá ustanovení zkoumá autor i ve světle judikatury SDEU, v některých bodech se zdravě kritickým přístupem (např. na str. 114 – dopad rozsudku *Iveco Fiat*). Autor se zaměřuje na prvky, jejichž výklad činí problémy, případně prvky, které nejsou doposud jednotně upraveny.

Velmi si cením toho, že se autor na řadě míst pouští do polemiky s jinými odborníky a prezentuje své názory, do nichž promítá zkušenosti z právní praxe spojené s mezinárodním obchodem.

Po věcné stránce mám k práci pouze jedinou drobnou výtku, která se týká autorova zhodnocení vztahu nařízení Řím I a některých dvoustranných smluv o právní pomoci

notifikovaných Českou republikou Evropské komisi na základě čl. 26 nařízení. Dle autorova názoru se působnost některých těchto smluv nepřekrývá s působností nařízení. V poznámce pod čarou č. 80 pak konkrétně vyjmenovává smlouvy s bývalou Jugoslávií, SSSR, Vietnamem a Kubou. Podle mého názoru je však věcná působnost těchto smluv vymezena poměrně široce a výslovně zahrnuje „věci občanské“ (viz nadpisy těchto smluv). Tím, že ve všech těchto smlouvách jsou upraveny kolizní normy pro formu právních úkonů (Jugoslávie – čl. 33, SSSR – čl. 36, Kuba – č. 32, Vietnam – čl. 32), dochází ke kolizi s čl. 11 nařízení Řím I, a notifikace těchto smluv dle čl. 26 nařízení byla tudíž smysluplná. Zajímavější otázkou ve vztahu k těmto starým dvoustranným smlouvám by mohl být vzhledem k tématu práce výklad pojmu „věci občanské“, zejména to, zda tento pojem v očích druhé smluvní strany zahrnuje i věci obchodní. Např. praxe ruských soudů při realizaci soudní spolupráce naznačuje, že věci obchodní nejsou chápány jako oblast spadající do působnosti dvoustranné smlouvy a pro dožádání o právní pomoc jsou v obchodních věcech ze strany ruských soudů využívány spíše multilaterální haagské úmluvy. Nicméně ze strany českých soudů je věcná působnost dvoustranných smluv chápána široce a smlouvy jsou běžně aplikovány i v obchodních věcech.

Domnívám se, že práce svým obsahem nejen uspokojivě naplňuje téma, ale dokonce jeho rámec v pozitivním smyslu překračuje, když pojednání o některých institutech jistě najdou uplatnění i v širším kontextu mezinárodního práva soukromého (např. pojednání o imperativních normách, výhradě veřejného pořádku či relevantním mezinárodním prvku).

Pozitivně hodnotím rovněž pasáže věnované novým legislativním návrhům, zejména revizi nařízení Brusel I. Autorovy závěry považuji za užitečný zdroj pro přípravu pozice České republiky.

IV. Použité prameny a literatura

Při zpracování tématu vychází autor zejména z pramenů unijního práva a mezinárodního práva, neopomíná v nezbytné míře ani právo vnitrostátní. Unikátní je práce s odbornou literaturou, zejména se zahraniční, jakož i s judikaturou SDEU, a to především s ohledem na množství zpracovaných pramenů.

V. Závěr a doporučení

Posuzovaná práce je velmi zdařilá, domnívám se, že by měla být publikována nejen v češtině, ale najde-li se příležitost, bylo by vhodné, aby autor se svými analýzami a závěry seznámil i mezinárodní odborné publikum.

Navrhuji, aby byl autorovi po úspěšné obhajobě udělen titul **Ph.D.**

V. Náměty k rozpravě při ústní obhajobě

1. Zajímá mě blíže autorův názor na jev zvaný *forum shopping*. Lze tento jev volbou práva a volbou soudu vymýtit? Lze najít i pozitiva tohoto jevu (v abstraktu práce na str. III autor uvádí, že ne vždy je tento jev vnímán negativně)?

2. S volbou práva souvisí, byť zdánlivě nepřímou, i silící snaha unijního zákonodárce o vytvoření evropského smluvního práva (aktuálně návrh nařízení o společném evropském právu prodeje – CESL). Zajímá mě autorův názor na tento projekt, zejména na potřebnost a praktický dopad těchto pravidel.

V Praze dne 17.2.2012

JUDr. Marta Zavadilová, Ph.D.